

Õiguskantsler

Kommodoor Ivo Värk
mereväe ülem
navyhq@mil.ee

Teie nr

Meie 24.04.2026 nr 7-7/260816/2603473

Kontrollkäik mereväe üksustesse

Lugupeetud kommodoor Ivo Värk

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 27. jaanuaril ja 17. veebruaril 2026 Kaitseväe rannikukaitse divisjoni Ämaris ja Tallinna Miinisadama väeüksusi (edaspidi ka: mereväe üksused).

Kontrollkäigul tehti ringkäik Miinisadama ja Ämari linnakus ning vesteldi tegevväelaste ja ajateenijatega.

Tänan Teid ja väeüksuste teenistujaid koostöövalmiduse ja asjatundlike selgituste eest.

Nõuded kaitsevälase välimusele

Kaitseväe juhataja on kehtestanud [Kaitseväe vormikandmiseeskirjas](#) nõuded kaitsevälase välimusele. Eeskirja järgi peavad kaitsevälase soeng, habe ja vuntsid olema hooldatud ega tohi segada igapäevast ohutut teenistust (vt p 4.2).

Rannikukaitse divisjoni ülem on kinnitanud 12.03.2024 käskkirjaga nr 455 rannikukaitse allüksuste sisekorraeskirja, mille kohaselt on rannikukaitse divisjonis ajateenistust läbivatel kaitsevälastel habeme kasvatamine keelatud (vt p-d 1.1 ja 3.26). Ka vestlustest ajateenijatega selgus, et ajateenija ei või habet kanda.

Divisjoni ülem ei saa sellist piirangut seada. Seadus lubab Kaitseväe juhatajal kehtestada nõuded ajateenija välimusele, kui see on vajalik väljaõppe huvides või ohutuse tagamiseks ([KVTS § 49](#) lg 4 teine lause). Divisjoni ülemale ei anna seadus õigust kehtestada ajateenija välimusele teistsuguseid nõudeid, kui on kehtestanud Kaitseväe juhataja.

Palun viige rannikukaitse allüksuste sisekorraeskirja habet puuduvad nõuded kooskõlla Kaitseväe vormikandmiseeskirjaga.

Naisajateenijate elamistingimused ja hügieen

Vestlustest ajateenijatega selgus, et Kaitseressursside Amet andis enne ajateenistuse algust teada, et naisajateenijad paigutatakse eraldi magamistuppa või antakse neile võimalus kujundada endale kasarmutoas kappidega eraldatud nurk. Tegelikult jagavad mereväe üksuste naisajateenijad kasarmus tuba ja laeval kajutit meesajateenijatega. Kajutis tagatakse naisajateenijatele privaatsus kardinaga, kuid kasarmutoas seda võimalust ei ole. Kasarmutoas ei saa kujundada kappide abil ka

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

eraldatud nurka. Seetõttu riietuvad naisajateenijad kasarmus olles tualetis või paluvad meesajateenijatel selleks ajaks toast lahkuda.

Euroopa Nõukogu soovitus CM/Rec (2010) 4 (p 62, lk 15) on [öeldud](#), et kaitseväeteenistuses peab majutus võimaldama muu hulgas ka privaatsust. Palun hoolitsege, et eri soost ajateenijatel oleks võimalik kasarmutoas riideid vahetada privaatsest. Abi võiks olla näiteks sirmist või kardinast.

Vestlustest ajateenijatega selgus, et ka muu info, näiteks teenistuskoha asukoha kohta, mida Kaitseressursside Amet jagas ajateenistust alustavatele noortele, ei olnud täpne.

Mõistagi ei ole ajateenijatel kuigi suuri võimalusi teenistuskoha või olmetingimusi valida, kuid sellegipoolest ei peaks inimestele enne ajateenistust andma vastakat või eksitavat infot. See võib tekitada inimestes tunde, et neid on tahtlikult eksitatud, ja luua vastumeelsust ajateenistuse suhtes. Peale selle võib see vähendada naiste soovi ajateenistusse asuda.

Hea halduse põhimõttest lähtudes soovitan mereväel ja Kaitseressursside Ametil teha tihedamat koostööd, et ameti antav teave ajateenijate teenistustingimuste kohta mereväes ei oleks eksitav.

Naisajateenijatel võib olla keeruline täita isikliku hügieeni nõudeid ([KVTS § 49 lg 4](#)). Pikemal meresõidul võib olla võimatu soetada hügieenitarbeid. Osal naisajateenijatest võib hügieenitarvete soetamine olla ka majanduslikult raskendatud. Palun kaaluge võimalust anda naisajateenijatele tasuta hügieenitarbeid (varuda hügieenisidemeid ja tampoone nt kasarmu ja laeva tualettruumi), et toetada hügieeninõuete täitmist ja parandada hügieenitarvete kättesaadavust (vt [Rootsi](#) näidet).

Ämari linnakus asuvatele mereväe naisajateenijatele pole antud piisavalt aega pesemiseks. Naistele mõeldud pesuruum asub kasarmutoast eemal ja sinna liikumine võtab aega mitu minutit. Samuti vajavad naisajateenijad rohkem aega pikkade juuste pesemiseks. Soovitan kaaluda võimalust anda Ämaris asuva mereväe üksuse naisajateenijatele pesemiseks rohkem aega.

Pesu kuivatamine

Euroopa Nõukogu [soovituse CM/Rec \(2010\) 4 \(lk 56-57\) järgi](#) peab kaitseväeteenistuses tagama ajateenijatele sobiva majutuse. Kuna ajateenijatel tuleb järgida isikliku hügieeni nõudeid ([KVTS § 49 lg 4](#)), peab looma majutustingimused, mis võimaldavad neid nõuded täita.

Kontrollkäigul selgus, et Ämari linnaku mereväe ajateenijate kasarmus on pesu kuivatamiseks kehvad tingimused. Kuivatusruumi ventilatsioon ei tööta hästi ja ruum on niiske. Seetõttu riided seal ei kuiva ja võivad hallitama minna. Palun kaaluge lahendusi, kuidas oleks võimalik see mure lahendada.

Jõusaal

Ajateenijad osalevad sõjaväelisel väljaõppel ([KVTS § 5 lg 2](#) ja [§ 6 lg 1](#)), mis eeldab head füüsilist vormi. Seetõttu tuleb tagada treenimiseks vajalikud tingimused.

Ajateenijad märkisid vestlustes, et Miinisadama linnaku jõusaal on väike ja kõik soovijad sinna korraga treenima ei mahu. Palun kaaluge võimalusi, kuidas saaks selle probleemi lahendada. Üks lahendus võib olla jõusaali laiendamine või selle kasutamise ajakava muutmine.

Toitlustamine

Ajateenijatele pakutakse süüa kolm korda päevas: hommikueinet, lõuna- ja õhtusööki.

Ajateenijad olid pakutava toiduga üldiselt rahul. Samas on Miinisadama väeüksustes ette tulnud olukordi, kus söögiaja lõpus sööklasse jõudnud ajateenijatele ei jätku piisavalt toitu.

Palun vaadata üle Miinisadama väeüksuste toitlustamise korraldus, et toitu jätkuks kõigile ajateenijatele. Arvestades ajateenijate suurt füüsilist koormust, on neil ka suur energiavajadus. Regulaarne ja piisav toitumine on nii tervise kui ka sooritusvõime seisukohast väga oluline.

Külaliste vastuvõtt

Ämari ja Miinisadama linnakus ei ole ajateenijatel võimalik vastu võtta külalisi. Miinisadama väeüksuste ajateenijatel lubatakse ka argipäevaõhtuti väeosast väljas käia ja kuna väeosa lähedal asub kohvikutega kaubanduskeskus, ei pruugi kõik ajateenijad soovida linnakus oma lähedastega kohtuda. Samas näeb seadus ette, et ajateenijatel on õigus vähemalt üks kord kuus teenistuskohas külalistega kohtuda ([KVTS § 49 lg 13](#)). Külalistega kohtumise õigus on sätestatud ka Ämari rannikukaitse divisjoni sisekorraeskirjas.

Ajateenijatel on õigus külalisi vastu võtta ajateenistuse algusest alates (vt KVTS-i [seletuskiri](#), lk 72). Seega peab looma tingimused, mis võimaldavad neil külalistega kohtuda oma väeüksuse territooriumil. Seda vajadust kinnitasid ka vestlused ajateenijatega.

Palun andke Ämari ja Miinisadama väeüksuste ajateenijatele võimalus võtta külalisi vastu selleks sobivas ruumis või alal.

Ootan Teilt tagasisidet hiljemalt 29. maiks 2026.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise